

rakete. Ti dve vrsti orožja
tem načelu druga drugo dop
njujeta, ne pa med seboj te
mujeta.

Josip Jurčič:

DESETI BRAT

ROMAN

Sedel sem bil na klop pred uljnjak. Bil sem nekaj nemiren, sam ne vem prav, zakaj; morda so me pekle ravno besede, ki sem jih bil poprej napisal tebi. Nisem imel nič veselja do branja; vendar da bi se razmisli, odprem knjigo. Naletel sem na nesrečno mesto v svojem Katulu, zakaj kar mi je prvo v oči prišlo, so bile besede:

Odi et amo. Quare id faciam, fortasse requiris. Nescio, sed fieri sentio et excrucior.

Precej teh besedi sem imel zadosti. Zdelo se mi je, da so zame in name narejene. Zaprem knjigo in začnem — vest izpraševati. Kolikor bolj sem premišljal tisto tvojo opazko v poslednjem pismu, toliko bolj sem se preveroval, da si me prav spoznal, da je res, česar si sam nisem bil v svesti. Ali sklenil sem še enkrat tam pred uljnjakom, da se hočem premagovati, da še tebi ne povem, kaj je pravzaprav v meni, ker se mi je zdelo, da la glje zatrem vsako ljubezen, ki ni na pravem mestu, ako se nikomur ne odkrijem, ako še sam sebi tajim resnico, ki je hladna pamet ne odobrava.

Dolgo sem menda tako sedel; solnce se je bilo pomeknilo že bližje na zahod, hladneje je bilo postalo na mojem sedežu.

Mil in prijeten glas me je prebudil iz teh sanj, in ko kvišku pogledam, vidim njo pred seboj.

Vem, da sem bil rdeč ko rak. Na pozdrav nisem mogel odgovoriti besede. Stala je pred menoj; lepša se mi ni zdela še nikdar.

“Zdaj sem vas pa motila v kakih sladkih mislih. Tako ste bili vtopljeni, da sem se hotela tiho odtegniti. Samo ženska zvedavost, kaj ima pač tak mlad gospod, ki se mu veselo odpira širni svet, da podpira glavo in resno sedi tukaj, kakor bi bili pomrli vsi dobri ljudje, ta me je prema-

gala,” je dejala ona in sedla ne daleč od mene na klopico. Jaz se posiljeno nasmehnem, odgovoriti nisem vedel kaj.

“O, navsezadnje vam še rdečica udarja v lice. Že vidim, da sem vas že zalotila, ko ste premišljali kake svoje prijetne skrivnosti. Ali se da do ugeniti?”

Njena veselost je bila nalezljiva. Hitro me je minila otožnost, vdal sem se v ta pogovor in sem ji rekel: “Pač težko, da bi ugenili, kaj mi je ravno po glavi rojilo, a ne bom tajil, da ima nekaj skrivnostnega v sebi.”

“No, čedaje bolj sem vedečna. Vidite, kako hitro uganem, kaj vam je! Kar z lica sem vam brala. Morda bi se še dalje prišlo od splošnega do posebnega. Kolikrat se sme ugibati? Postava je trikrat.”

“Če tudi večkrat rečete, ne pridite do pravega...”

“Le stojte! Naprvo mi povejte, ali so bili vaši spomini ali vaša premišljevanja, kakor rajši hočete, vesele ali žalostne vrste?”

“Kakor se pogledujejo,” odgovorim jaz — “saj veste, da imajo vse reči po dve strani — eno svetlo in eno temno, ali...”

“Nič, nič! Že se mi odtegujete, pa mi ne uide izlepa. Pa nič ne de, če tudi nečete naravnost odgovarjati, vseeno vam pridem do konca, le čakajte! — Trikrat je dovoljeno! — Potem pa morate biti tolikanj možati, da se boste vdali, kadar zadenem resnico.”

“To vam prav lahko obljubim,” sem dejal v svesti, da sama na sebe ne pride. Čisto nič mi pa ni bilo dobro pri srcu, čeravno sem se drugič enaki nagajivosti lahko smejal.

“Začnem od zgoraj. Prijateljstvo se vam po vaših lastnih besedah, če se prav spominjam, zdi ena najvišjih in naj-

blažjih idej. In ker ste tako srečni, kakor ste že pravili, da imate pravega dobrega prijatelja, moram najprej misliti, da ste se njega spominjali. Mar ni tako?”

“Samo en del ste ugenili. Pač mi je bil tudi prijatelj v mislih, ali poglobitvena oseba on ni bil,” rečem jaz.

“Že dobro, kaj pa hočete še več. Precej vprvič en del, v tretje pride morda vse. Zares nemara, da se bom tako prevzela, da bom sama preverjena svojega bistroumja in se bom sama hvalila. Le tiho! Vi, gospod učitelj, ste prav slabo odgovorili, ker ste se na dveh krajih odkrili, prvič da sem en del ugenila, in drugič ste rekli, da prijatelj ni glavna oseba. Iz tega poslednjega posnemljem, da ste na osebe mislili, in tako imam zdaj dva držaja, ki se jih lahko poprijemljem.”

“Ne, dovolite, gospodična!” sem dejal jaz. “prvo ni bilo nič napačno. Da ste en del ugenili, to sem bil primoran povedati, ker ste me ravno prej na možato besedo priverili, da se moram vdati, kadar resnico zadenete. Drugo je bilo pa že manj premišljeno.”

“To je veliko, če prizna človek tudi svoje slabote. Ponižnost je lepa čednost. Drugekrat bi vam take nepremišljenosti ne odpustila, ali zdaj imam toliko samopridnosti, da vas prav rada odvezujem zato, ker je meni na korist,” reče ona.

Ne vem, če sem jo prej še kdaj videl tako veselo, kakor v tem razgovoru.

“Kdo bi si bil mislil, da znate iz vsake besede delati sklepe,” pravim jaz.

“O to je spet slab poklon in znamenje, da vi malo zupate mojemu umu. Le tiho, ne dam vam popraviti te pregrehe. — Zdaj velja vdruči. Kakor dober vojvoda grem precej v središče sovražnikovo. Morda ste mislili na kako podobo, ki vam je še ljubeznivejša ko prijatelj, ki mi pa dozdaj še niste ničesar pravili o nji.”

Nande moj! Kje so besede, da bi ti povedal, kako mi je srce bilo, ko je ravno ona to izgovorila! Kako mi je kri šla v glavo, kako se mi zagnilo pred očmi, kako mi je splaval

vsak pomiselk tistega razuma, vsled katerega do tedaj sam sebe nisem poznal!

Dasi mi je zastavila ono vprašanje kakor v šali in s svojim ljubeznivim smehljajem, se mi je zazdelo, da se ji je glasek malo tresel, da se ji je lice malo oživilo, oko hotelo pobesiti — in, prijatelj, to mi je bilo dovolj, kakor blisk me je prešinila misel, da bi mi ona lahko vračala tisti čut, ki sem ga jaz čutil, a zatiral.

Nisem v tem hipu mislil, kaj sem, kaj imam, nisem mislil na njenega očeta, niti na svet, ena misel je podrla in zatrla vse druge, in to je bila ona.

Ne morem povedati kaj sem govoril, kako sem se vedel, ali nerodno ali spretno; le to vem, da me je bila glava popustila, da je srce govorilo namesto nje, da sem jo za roko prijel, da mi jo je pustila, da sem ji povedal več, kakor sem sam vedel do tedaj.

Pa morda si delam še preveč upanja. Odgovorila mi ni namreč še nič. Ni imela časa.

Kakor usoda človeku od rojstva do groba nagaja, tudi meni ni prizanesla, ni mi pustila, da bi bil slišal brž večeraj tisto besedo, za katero dam kri in življenje. Prišel je bil tretji človek, ki je storil vsemu konec.

Ne smeš si pa misliti, da je bil ta nepotrební tretji človek kak razjarjen oče ali srdit tekmeč, bil je hvala Bogu bolj neškodljiv, dobrohoten človek,

preprost berač ali moj “deseti brat”, ki ni napravil drugega hudega, kakor da mi je ona izpulila roko iz roke in izgnila za uljnjakom. Vselej sem tega človeka rad videl, ali večeraj bi ga bil kot neljubo pričlo

SPLAVAR — Z nogo na cepinu drži Bavarec krmilo splava, ki ga vozi po reki navzdol. Na splavu se vozijo in plešejo ob jazzu mladi fantje in dekleta. Te vrste zabava je bila v preteklem poletju prava moda na Bavarskem.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

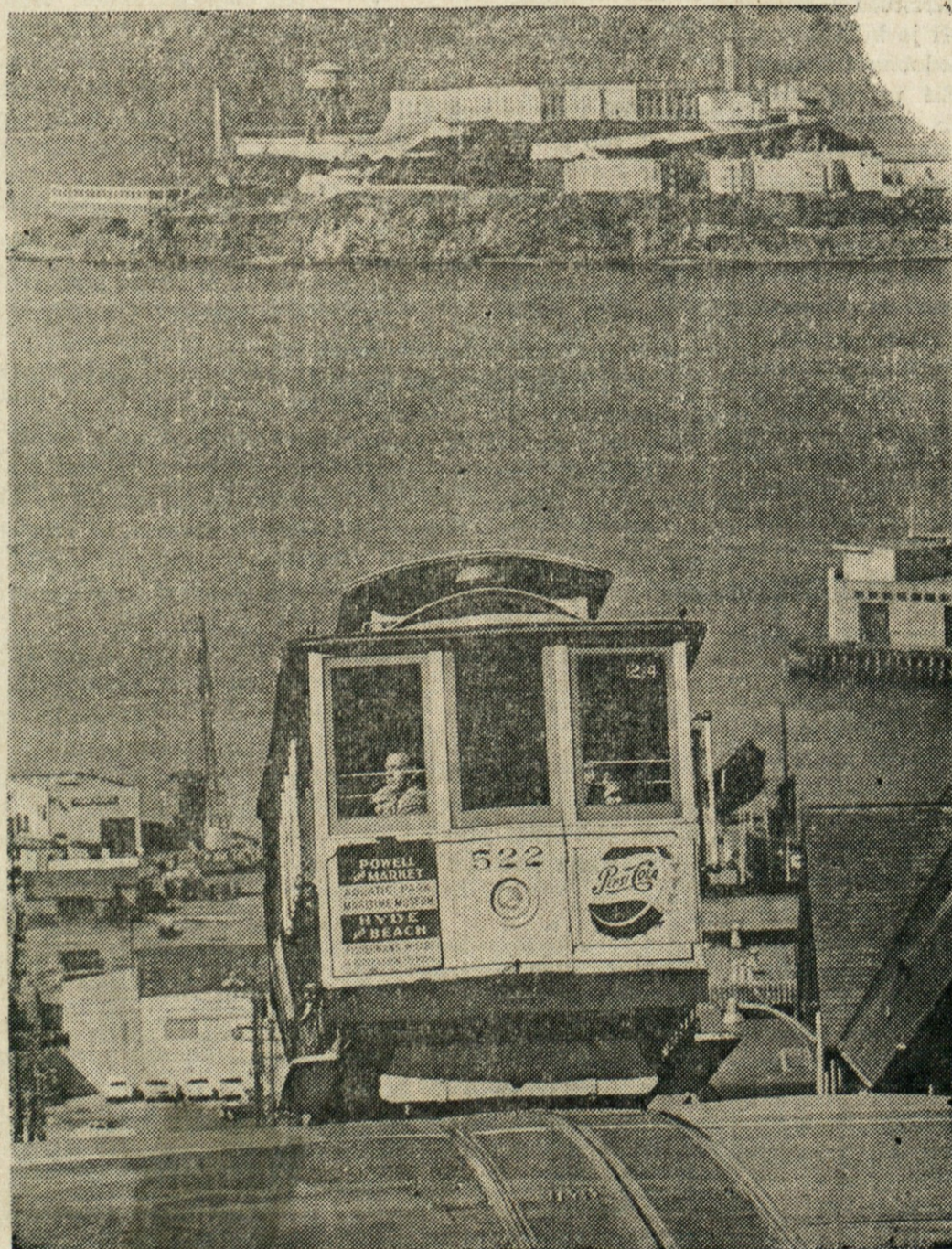
Po dogovoru s podjetjem “JUGOEXPORT” v Beogradu sedaj lahko naročimo za vas TELEVIZORJE (\$125 ali več), HLA-DILNIKE (\$108 ali več), RADIO-APARATE, STEDILNIKE, SIVALNE STROJE, MOTOCIKLE, SKUTERJE, CEMENT in drugi gradbeni material, vse, kar bi radi POKLONILI vašim sorodnikom in prijateljem v Jugoslaviji. BREZ CARI-NE, vse prvovrstni jugoslovanski izdelki, cena franko železniška postaja prejemnika v Jugoslaviji, plačilo v U. S. dolarjih, preko

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

45 West 45th Street NEW YORK, N. Y. 10036
Tel.: CI 5-7711
HITRA, ZANESLJIVA POSTREŽBA
Pošljite naročila sedaj — pred božičem.

MULLALLY FUNERAL HOME

ZRAČEVALNI SISTEM AMBULANČNA POSLUGA
POGREBI VSAKIH CEN
365 East 156th Street KENmore 1-9411

NA VRHU — Voz slavne cestne železnice v San Franciscu v Kaliforniji je dosegel vrh griča. V ozadju je otok Alcatraz z nekdanjo znanjo, sedaj opuščeno zvezno jetnišnico.

najrajši vrgel črez deveto sem se pa že imel priliko pre-

gore. Bojim se sicer ne, da bi me izdal, ali vendar me je nekako pretresnilo, ko me je ta čudni mož domislil tiste noči, ko sva bila prvič vkup in ko mi je prorokoval, da bom grad in grajske ljudi pomnil vse življenje. In kako bi mogel pozabiti tega večera, ko bi tudi drugega nič ne doživel več! Razloži mi, kako je ta človek vedel, kaj me čaka? Odkraja sem mislil, da je nor, večkrat

ummu. Zdelo se mi je, da ga to nekaj posebno veseli, česar je en del videl, dasiravno si ne morem misliti, kaj bi tega malharja vodilo, da se tolikanj briga zame. Zakaj že večkrat sem ga zagledal na raznih krajih naenkrat za seboj ali pred seboj.

Govoriti nisem potlej mogel več z njo na samem.
(Dajle prihodnj!)
— o —

70 - LET - 70

nudi KSKJ ljubeznivo bratsko pomoč svojim članom in članicam, vdovam in sirotam, v slučaju bolezni, nesreče ali smrti.

AMERIŠKA
KATOLIŠKASLOVENSKA
JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki.

Premoženje: \$15,100,000.00
Število certifikatov: 47,500

Če hočete dobro sebi in svojim dragim, zavarujte se pri najboljši, poštini in nadosolventni podporni organizaciji —

AMERIŠKI SLOVENSKE KATOLISKE JEDNOTE

kjer se lahko zavarujete za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K.S.K.J. sprejema pod svoje okrilje moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta.

K.S.K.J. izdaja najmodernejšo vrsto certifikate za odrasle in mladino od \$500.00 do \$15,000.00.

K.S.K.J. nudi zavarovalnino za onemoglost, poškodbo in operacijo do vsote \$400.00 za članstvo mladinskega in odraslega oddelka.

Ako še nisi član ali članica te mogočne bratske katoliške podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj — bolje danes kot jutri!

STARŠI, VPISITE SVOJE OTROKE V KSKJ!

Za pojasnila o zavarovalnini vprašajte tajnike ali tajnice krajevnih društev KSKJ ali pa pišite na:

GLAVNI URAD K.S.K.J.

351-353 No. Chicago St.

Joliet, Illinois

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

Moj stari naslov: _____

Moj novi naslov: _____

MOJE IME: _____

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

GROCERY - MEAT MARKET. By Owner. Living quarters in rear. Good business. Must sell. Reasonable. — EV 4-8421. (232)

BEAUTIFUL SPOT For Sale In Michigan. Motel — Lodge — Cottages. Cocktail Lounge, swimming pool. Selling By Owner. 233-8968. (233)

REAL ESTATE FOR SALE

HAZELCREST. — New 3 Bedrm. Brick. Low down payment. Oven, range and hood, full bsmt. Close to schls., shpg. 425-3445 or 422-8496. (233)

CHICAGO, ILL.

HELP WANTED COUPLE

ABLE COUPLE — Days. Small restaurant and tavern. Wife cook, man handy maintenance. \$400 mo. Furn. room, board. N. Suburb. Call 537-4782. (232)

MALE HELP

MOŠKI IN ŽENSKES
S SKUŠNJO

- na šivalnih strojih,
- v ročnem šivanju ali
- pletenju

dobe polno zaposlitev.

B. Kuppenheimer
& Co.

4121 W. 18th ST.

(233)

MALE HELP

Molders (Squeezer)
and Foundry Laborers
MUST BE EXPERIENCED

Complete Hospitalization Benefits. Good Working Conditions.
Steady Employment.

WIRE OR APPLY IN PERSON

APPLETON ELECTRIC CO.
FOUNDRY DIVISION

2105 5th Avenue, South Milwaukee, Wisconsin

(233)